

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ακαδημαϊκό έτος 2024-2025

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΝΕΦ 381	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Έλληνες Σκηνοθέτες στην Επίδαυρο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	10
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΘΠΑΦ 100		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ, με δυνατότητα εκπόνησης γραπτής εργασίας στα αγγλικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://classweb.cc.uoc.gr/classes.asp		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το σεμινάριο αποτελεί βασικό βήμα για την εξοικείωση του προπτυχιακού φοιτητή με τα ερευνητικά προβλήματα πεδίου της ελληνικής θεατρολογίας.

Η ύλη του στοχεύει σε μια πρώτη αλλά ουσιαστική επαφή των φοιτητών με βασικές έννοιες και συνθήκες της θεατρολογικής έρευνας, τη σύνδεση της θεωρητικής γνώσης με πρακτικούς ερευνητικούς στόχους, την κατανόηση της συνολικής εικόνας του ερευνητικού έργου και των απαιτήσεων για την αποτελεσματική διαχείρισή του. Κλειδί για την κατανόηση της ύλης αποτελεί η συστηματική εξέταση του ρόλου του σκηνοθέτη στο θέατρο και της εντελώς διαφορετικής

λειτουργίας του από οποιαδήποτε άλλη καλλιτεχνική ή επαγγελματική ειδικότητα του χώρου του θεάτρου και του θεάματος γενικότερα.

Από την άποψη αυτή, το σεμινάριο επιλέγει να εξετάσει τη σκηνοθετική δράση στο πλαίσιο του παλαιότερου και μεγαλύτερου Φεστιβάλ αρχαίου δράματος της χώρας, στο Φεστιβάλ Επιδαύρου, ένας συνδυασμός που αναγκάζει τους φοιτητές/τριες να εξετάσουν τη δράση των σκηνοθετών όχι από αποκλειστικά καλλιτεχνική σκοπιά, αλλά λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη και τις πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες.

Εξετάζονται ζητήματα μεθοδολογίας της έρευνας σε συνδυασμό με πρακτικά ζητήματα που επιλύονται επιτόπου, έτσι ώστε ο φοιτητής να έχει μία συνολική αντίληψη των διαδικασιών και μεθοδολογιών στη διαχείριση του ερευνητικού έργου.

Τέλος, στόχο του σεμιναρίου αποτελεί η κατανόηση της αλληλεπίδρασης του νεοελληνικού θεάτρου με το αντίστοιχο ευρωπαϊκό και αμερικανικό αλλά και η αντίστοιχη αλληλεπίδραση του θεάτρου με τη λογοτεχνία και τις υπόλοιπες τέχνες σε συνάρτηση και με τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές εξελίξεις, όπως εξηγήθηκε παραπάνω.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- κατανοεί τα βασικά και κρίσιμα χαρακτηριστικά της τεχνικής και καλλιτεχνικής δουλειάς ενός σκηνοθέτη
- κάνει χρήση των εργαλείων και των τεχνικών έρευνας πεδίου της θεατρολογικής έρευνας
- διακρίνει τα βασικά αισθητικά και ιδεολογικά ρεύματα αλλά και τις κοινωνικές και ιστορικές συνθήκες από τις οποίες επηρεάστηκαν οι παραστάσεις ενός σκηνοθέτη και να μπορεί να καταδείξει τα σημάδια τους.
- ασκήσει κριτική όχι μόνο σε αντίστοιχες σημερινές παραστάσεις σημαντικών σκηνοθετών αλλά και σε ερευνητικές εργασίες συναδέλφων του και να εντοπίζει ερευνητικά ή μεθοδολογικά κενά, να τα διορθώνει και, όπου είναι δυνατόν, να τα συμπληρώνει.
- μπορεί να εκπονήσει αυτοτελή μελέτη για τη σκηνοθετική δουλειά οποιουδήποτε σύγχρονου Έλληνα σκηνοθέτη βασισμένη σε ερευνητικά δεδομένα από την οποία θα προκύπτουν αντίστοιχα αξιόπιστα πορίσματα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αυτόνομη Εργασία

- Λήψη αποφάσεων – Άρθρωση προσωπικού επιστημονικού θεωρητικού λόγου –

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

- Σχεδιασμός και Διαχείριση ερευνητικών εργασιών

(3) ΠΕ
ΡΙ
ΕΧ
Ο
Μ
ΕΝ

Ο ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγικό μάθημα. Θεατρικό κείμενο και παράσταση. Η εμφάνιση του «σκηνοθέτη»: από τη «διδασκαλία» στη «σκηνοθεσία». Η γέννηση της σκηνοθεσίας στην Ευρώπη κατά τον 19^ο αιώνα (Μάινινγκεν, Αντουάν, Πο, Μπραμ).
2. Οι πρώτες σημαντικές προσωπικότητες στον χώρο της σκηνοθεσίας στην Ελλάδα του 20ου αιώνα: Κωνσταντίνος Χρηστομάνος και Θωμάς Οικονόμου. Το αρχαίο ελληνικό δράμα σε κλειστό χώρο. Η συμβολή του Φώτου Πολίτη. Αναφορά στις Δελφικές Εορτές του Άγγελου Σικελιανού και της Εύας Πάλμερ. Ο Θυμελικός Θίασος του Λίνου Καρζή.
3. Αναβίωση του Φεστιβάλ της Επιδαύρου. Ο Δημήτρης Ροντήρης και η παράδοση του Εθνικού Θεάτρου. Οι σκηνοθεσίες των Τάκη Μουζενίδη, Αλέξη Σολωμού και Αλέξη Μινωτή.
4. Κάρολος Κουν και λαϊκός εξπρεσιονισμός. Η ιστορική σκηνοθεσία των *Περσών*. Η πολιτική *Ορέστεια*.
5. Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος. Σωκράτης Καραντινός.
6. Μίνως Βολανάκης. Το Αμφιθέατρο του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου.
7. Οι *Τρωάδες* (1977) του Γιάννη Τσαρούχη. Η λειτουργία των πρώτων Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων (1984).
8. Ανδρέας Βουτσινάς, Νίκος Χαραλάμπους, Γιάννης Χουβαρδάς, Σταύρος Ντουφεξής, Γιώργος Μιχαηλίδης, Σπύρος Βραχωρίτης, Λεωνίδας Τριβιζάς, Γιώργος Θεοδοσιάδης, Κώστας Τσιάνος.
9. Γιώργος Λαζάνης, Μίμης Κουγιουμτζής, Λευτέρης Βογιατζής, Θωμάς Μοσχόπουλος, Σωτήρης Χατζάκης, το θέατρο Άττις του Θεόδωρου Τερζόπουλου.
10. Η βιοενεργειακή μέθοδος του Μιχαήλ Μαρμαρινού, οι προσεγγίσεις της Λυδίας Κονιόρδου, της Νικαίτης Κοντούρη, του Βασίλη Νικολαΐδη, του Βασίλη Παπαβασιλείου, του Στάθη Λιβαθινού, του Σταύρου Τσακίρη.
11. Γιάννης Κακλέας, Δημήτρης Παπαϊωάννου, Νίκος Μαστοράκης
12. Η νεότερη γενιά των Ελλήνων σκηνοθετών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Βιντεοσκοπημένα και ηχογραφημένα αποσπάσματα παραστάσεων. Φωτογραφίες αρχείου. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Ασκήσεις Πράξης που εστιάζουν στην εφαρμογή μεθοδολογιών και ανάλυση μελετών περίπτωσης σε μικρότερες ομάδες φοιτητών	13
	Ομαδική εργασία σε μελέτη περίπτωσης. Εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης έργου	60
	Εκπαιδευτική εκδρομή/Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	42
	Αυτοτελής μελέτη	96
Σύνολο Μαθήματος	250	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	I. Γραπτή τελική εργασία (90%) που απαιτεί: -Εντοπισμό πρωτογενών και δευτερογενών πηγών για μια σκηνοθεσία -Ανάλυση των δεδομένων με έμφαση στη δουλειά του σκηνοθέτη -Διαμόρφωση πρώτων συμπερασμάτων II. Παρουσίαση πρώτου σταδίου έρευνας και συγγραφής της ατομικής εργασίας στην τάξη (10%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Αντώνης Γλυτζουρής, *Η σκηνοθετική τέχνη στην Ελλάδα. Η ανάδυση και η εδραίωση*

της τέχνης του σκηνοθέτη στο νεοελληνικό θέατρο, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2001.

Κώστας Γεωργουσόπουλος-Σάββας Γώγος, *Επίδαυρος: το αρχαίο θέατρο – οι παραστάσεις*, Αθήνα, ΟΕΟΑ, 2004.

Γιάγκος Ανδρεάδης, *Στα ίχνη του Διονύσου: Παραστάσεις αρχαίου δράματος στην Ελλάδα: 1867-2000*, Αθήνα, Σιδέρης, 2005.

Θανάσης Θ. Νιάρχος, *Έλληνες Σκηνοθέτες του 20^{ου} αιώνα*, Αθήνα, Τόπος, 2013.

Κατερίνα Αρβανίτη, *Η αρχαία ελληνική τραγωδία στο Εθνικό Θέατρο I: Θωμάς Οικονόμου – Φώτος Πολίτης – Δημήτρης Ροντήρης*, Αθήνα, Παπαζήσης, 2020.

_____, *Η αρχαία ελληνική τραγωδία στο Εθνικό Θέατρο II: Τάκης Μουζενίδης, Αλέξης Μινωτής, Αλέξης Σολωμός*, Αθήνα, Παπαζήσης, 2020.

Αλέξης Σολωμός, *Θεατρικό λεξικό. Πρόσωπα και πράγματα στο παγκόσμιο θέατρο*, Αθήνα, Κέδρος, 1989.

Denis Bablet, *Ιστορία σύγχρονης σκηνοθεσίας. 1^{ος} τόμος: 1887-1914*, μετάφραση: Δαμιανός Κωνσταντινίδης, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 2008.

J. Michael Walton, *Το αρχαίο ελληνικό θέατρο επί σκηνής. Εγχειρίδιο για τις παραστάσεις του αρχαίου δράματος στην κλασική εποχή και στους νεότερους χρόνους*, μετάφραση: Κατερίνα Αρβανίτη, Βίκυ Μαντέλη, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2007.